

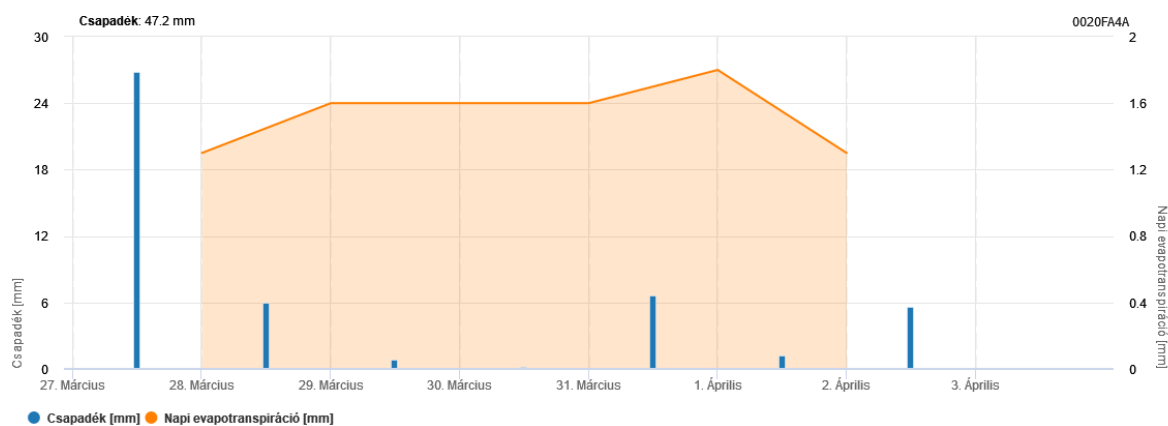

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

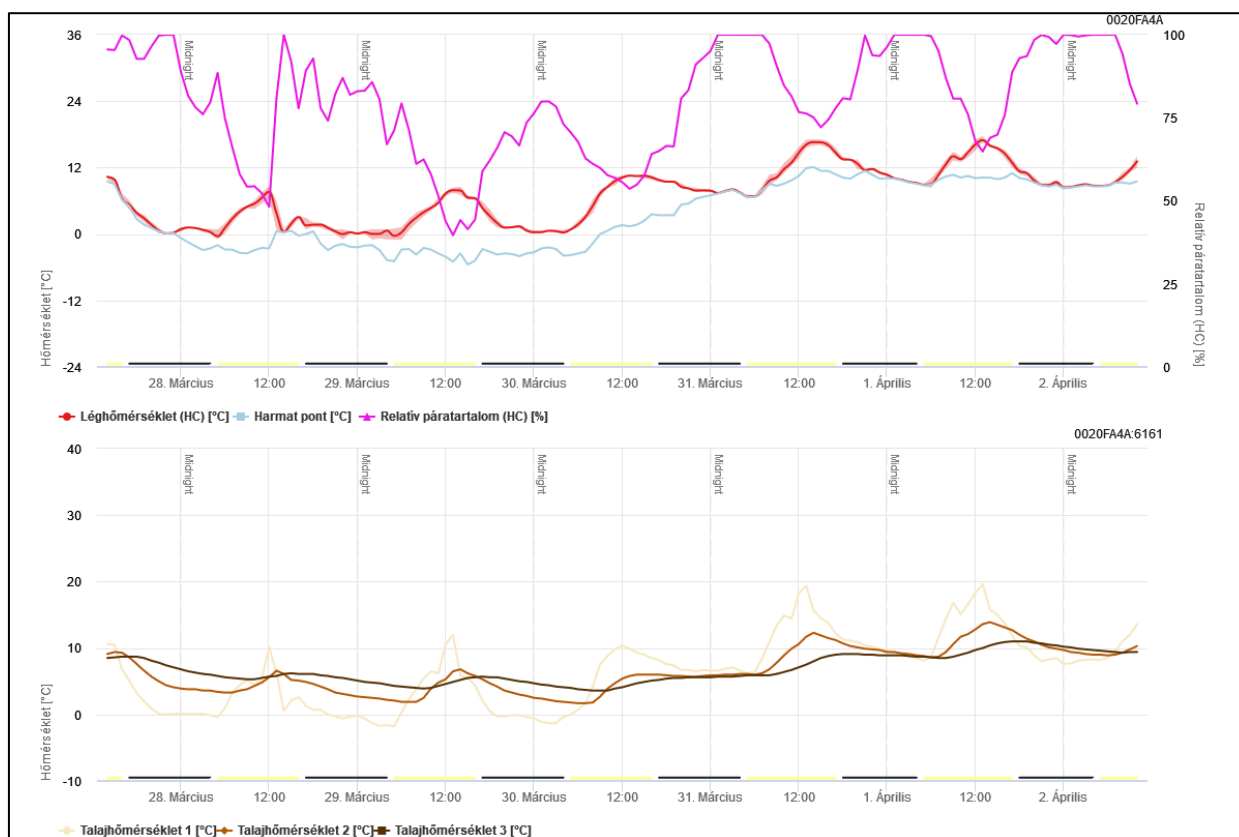
Az elmúlt hét időjárása

Megyénkben az elmúlt héten hűvös, csapadékos idő volt a jellemző. A Kárpát-medence fölött elhelyezkedő légörvény hatására a hét elején záporok formájában jelentős mennyiségű csapadék hullott. A légörvény elmozdulását követően hideg sarkvidéki eredetű levegő zúdult le a hátoldalán, mely kedden és szerdán hózáporokat okozott. A hét közepére jelentősen lehűlt a levegő, visszatértek a hajnali fagyok. A hét végére megszűnt a csapadék és lassú felmelegedés kezdődött. A hét eleji csapadék hatására talajok felső rétege feltöltődött nedvességgel. A talajok felső rétegének a hőmérséklete a hét végére ismét megközelítette a 10 °C-ot.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.03.27.-04.02.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.03.27.-04.02

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiaiák (13. hét)

Őszi búza: szárbaindulás kezdete-két nódusz (BBCH 30-32)

Őszi árpa. egy-két nóduszos állapot (BBCH 31-32)

Őszi káposztarepce: zöldbimbós állapot-virágbimbók kiemelkedése (BBCH 51-53)

Alma: teljes virágzás (BBCH 65)

Őszibarack: sziromhullás kezdete-virágzás vége (BBCH 66-69)

Lucerna: 15 cm hajtások

Polifág károsítók

A lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség jellemzően gyenge megvényekben. Erősebb fertőzöttséget csak a táblaszegélyekben, illetve az árokpartokon tapasztaltunk.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi búzában az alsó leveleken, minden állományban megtalálható. A fertőzöttség mértéke változó, a fogékony állományokban előfordulnak közepesen fertőzött gócek. Az alsó levélzónában a lisztharmat lassú terjedése megfigyelhető.

A vöröszrozsda (*Puccinia triticina*) fertőzöttség szórványos, jellemzően csak észlelési szinten van jelen. A kórokozó a fogékony fajtákban sikeresen áttelelt és az alsó leveleken elkezdődött az uredotelepeken a spórák képződése. Az alacsony fertőzöttség és a kis mennyiségű fertőző anyag miatt egyelőre meggyénkben nem kell a vöröszrozsda jelentős mértékű terjedésével számolnunk.

A sárgarozsda (*Puccinia striiformis*) a fogékony állományokban áttelelt, a kedvező időjárás miatt elkezdődött az uredospórák szóródása. Egyelőre csak észlelési szinten van jelen a fertőzés, de a fogékony fajtákban a sárgarozsda lassú terjedése megfigyelhető.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) számára kedvezett a hajnali, bőséges harmatképződés. A fertőzés az alsó leveleken dinamikusan terjed, a jövő hétre jósolt fagyok némileg lassítják majd a terjedését.

A vörösnakú árpabogár (*Oulema melanopa*) betelepülés dinamikája az elmúlt héten a hűvös csapadékos időjárás miatt jelentősen lecsökkent. A táblákon lévő imágók is csak időszakosan jöttek elő rövid érési táplálkozás céljából. Az időjárási előrejelzést figyelembevéve, az elkövetkező héten sem kell az imágók tömeges betelepülésére számítani.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában alsó leveleken, mindenütt megtalálható, a fertőzöttség mértéke a jól fejlett dús állományokban már közepes, de előfordulnak erősen fertőzött foltok, táblarészek is. A lisztharmat a középső levélemeleten is megjelent, dinamikusan terjed.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) minden táblán előfordul, a fertőzöttség mértéke jellemzően gyenge. A fertőzés lassú terjedése megfigyelhető.

Árpa barna levélfoltossága fotó: Dr Dávid István

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) tünetei minden táblában megtalálhatóak, néhol a fertőzöttség mértéke megközelíti a védekezési küszöbértéket. A fertőzés intenzív terjedése megfigyelhető.

Az őszi árpában az árpa sárga törpülés vírus (BYDV) foltokban, szinte minden táblán megtalálható. A tünetek az élettani betegségek miatt egyre kevésbé feltűnőek.

Vírus okozta sárgulósos tünetek, őszi árpán fotó: Dr Dávid István

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcebén

A repcebén a foma (*Phoma lingam*) levélfoltjai az alsó leveleken észlelési szinten minden állományban megtalálhatóak. A prognosztizált csapadékos, szeles időjárás kedvezni fog a fertőzés terjedésének.

A repcefénybogarak (*Meligethes aeneus*) száma emelkedett az előző héthez képest: átlagosan 2-3 db/növény, ezek a csúcsvirágzatban találhatók. A hideg időjárás miatt a fénybogarak aktivitása is alacsony volt, a bimbókártétel mértéke egyelőre jelentéktelen.

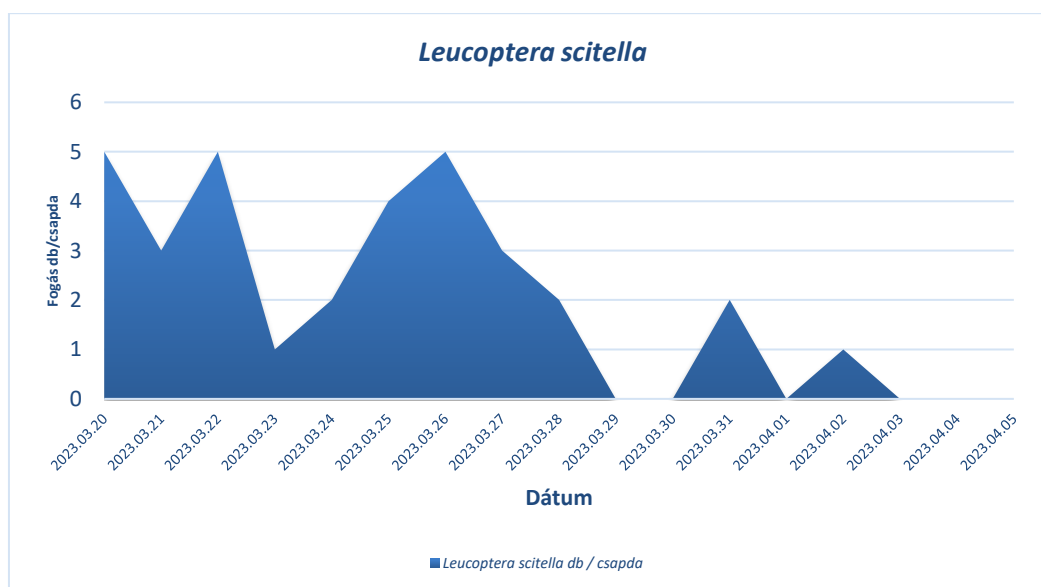
A **repceszár-ormányos** (*Ceutorhynchus pallidactylus*) és a nagy repceormányos (*Ceutorhynchus pallidactylus*) petéi fejlődésnek indultak, egyre több növényen látható a szár és a levélyekek felhasadása. Az imágók eltűntek a csapdákból.

Kertészeti növények:

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az almában

A megyénkben még említésre méltó területtel rendelkező almában a varasodás (*Venturia inaequalis*) aszkospórái megjelentek, ezért a védekezések elkezdődtek. A lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) estében a „rojtos” fertőzött hajtásvégi rügyek jelentős része gond nélkül áttelelt, a konídiumok tömeges képződését még nem tapasztaltuk.

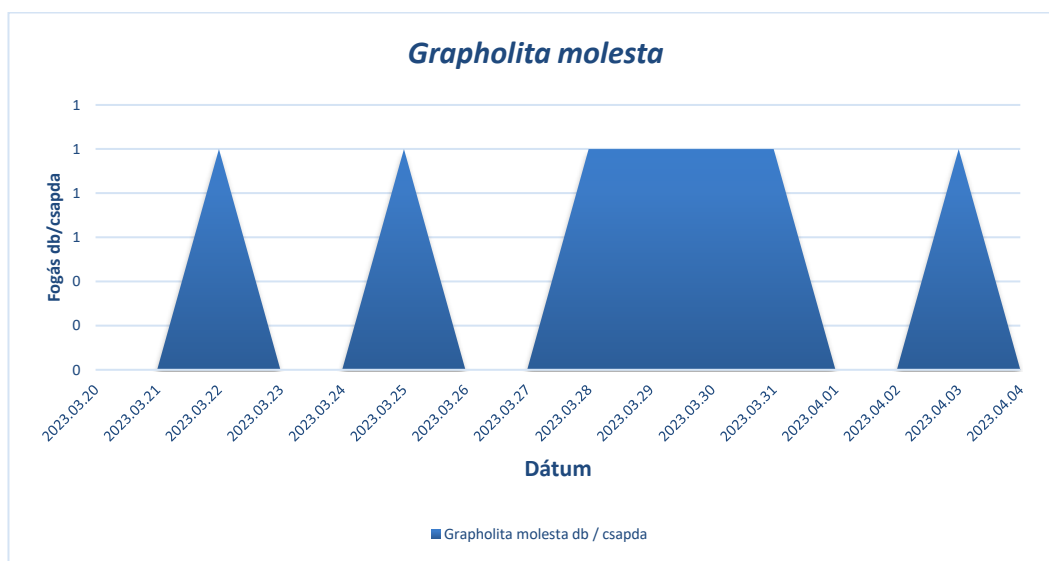
A kártevők közül egyelőre csak a lombosfa fehérmoly (*Leucoptera scitella*) repül a csapdádba.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten őszibarackban

A hűvös, enyhe, csapadékos idő kedvezett a tafrina (*Taphrina deformans*) fertőzésének. A hajtások nagy része fertőzött, permetezésre az elmúlt hetekben csak rövid időszakok álltak rendelkezésre, ami védekezést nagyban megnehezítette.

A kártevők közül a keleti gyümölcsmoly (*Grapholita molesta*) rajzása elkezdődött.

Debrecen, 2023. 04. 03.